

Phẩm 22: CỘI RỄ MỚI TRỒNG (1)

Này Thiện Hiện, nếu các Bồ-tát tu học phương tiện thiện xảo Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế, không phát sinh tâm tương ưng với cội rễ mới trồng, không phát sinh tâm tương ưng với keo kiệt, phạm giới, sân giận, lưỡi biếng, tán động, ác tuệ, do dự.

Thiện Hiện, nếu các Bồ-tát tu học phương tiện thiện xảo Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế, có thể bao gồm tất cả Ba-la-mật-đa. Ví như thân kiến có thể bao gồm đầy đủ sáu mươi hai kiến. Bát-nhã ba-la-mật-đa như thế bao gồm tất cả Ba-la-mật-đa. Giống như mạng căn có thể bao gồm khắp tất cả các căn khác, khi mạng căn diệt thì các căn cũng diệt theo. Cũng như thế, Bát-nhã ba-la-mật-đa bao gồm tất cả Ba-la-mật-đa, nếu mất Bát-nhã ba-la-mật-đa thì mất tất cả Ba-la-mật-đa. Vì sao? Vì Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có thể giữ gìn tất cả pháp lành thù thắng, có thể diệt trừ tất cả pháp ác bất thiện. Thế nên này Thiện Hiện, nếu các Bồ-tát, muốn giữ gìn tất cả Ba-la-mật-đa, nên học Bát-nhã ba-la-mật-đa. Nếu các Bồ-tát, có thể tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa, sẽ là rất cao quý, rất hơn hết đối với các hữu tình.

Thiện Hiện, ý ông thế nào? Các hữu tình ở thế giới ba lần ngàn này có nhiều chăng?

Thiện Hiện bạch:

–Kính bạch Thế Tôn, rất nhiều! Các loài hữu tình trong châu Thiệm-bộ, số đó còn nhiều huống là trong thế giới ba lần ngàn.

Phật bảo Thiện Hiện

–Giả sử tất cả hữu tình ở thế giới ba lần ngàn đều thành Bồ-tát, mỗi một Bồ-tát này đều dùng nhạc cụ thượng diệu, trọn đời cúng dường tất cả hữu tình, thì theo ý ông thế nào? Các Bồ-tát này do nhân duyên như vậy được phước có nhiều chăng?

Thiện Hiện thưa:

–Kính bạch Thế Tôn, rất nhiều!

Phật bảo Thiện Hiện:

–Nếu có Bồ-tát tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa bằng khoảng khảy móng tay, phước của người đó còn hơn người kia vô lượng, vô biên. Vì sao? Vì Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa đầy đủ lợi ích, có thể hộ trì quả vị Giác ngộ cao tột.

Thế nên này Thiện Hiện, nếu các Bồ-tát muốn chứng quả vị Giác ngộ cao tột, muốn làm Thượng thủ của tất cả hữu tình, muốn đem lợi ích cho khắp tất cả hữu tình, muốn làm chỗ nương tựa cho tất cả hữu tình, muốn chứng viên mãn tất cả Phật pháp, muốn đi nơi cảnh giới chư Phật đã đi, muốn du hý chỗ Phật đã du hý, muốn rống tiếng đại Sư tử của chư Phật đã rống, muốn dùng một âm thanh tuyên thuyết chánh pháp cho tất cả hữu tình ở thế giới ba lần ngàn, làm cho tất cả đều đạt được lợi ích lớn, nên học Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Thiện Hiện nên biết, Ta chưa từng thấy có các Bồ-tát nào tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa mà chẳng thể đạt được công đức lợi ích thù thắng thế gian và xuất thế gian.

Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, Bồ-tát tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, lẽ nào cũng đắc công đức thiện căn của Thanh văn, Độc giác.

Phật bảo Thiện Hiện:

–Công đức thiện căn của Thanh văn, Độc giác, các Bồ-tát cũng đều có thể đắc

nhưng tâm không ưa thích an trú nơi đó, vì cái thấy của thắng trí không quán sát hết diên đảo, phải vượt qua địa vị của Thanh văn và Độc giác, mở bày chỉ dạy cho hữu tình, làm cho họ được chứng đắc.

Thiện Hiện, nếu các Bồ-tát khi học như thế chính là tạo ruộng phước chân tịnh cho tất cả Trời, Người, A-tổ-lạc... trong thế gian; vượt lên trên ruộng phước của các Thanh văn, Độc giác ở thế gian, mới mau có thể chứng đắc trí Nhất thiết trí và không bao giờ xả bỏ Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa. Bồ-tát nếu có thể tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa thì nên biết là đã được không thoái chuyển nơi trí Nhất thiết trí, xa lìa địa vị Thanh văn, Độc giác... gần gũi quả vị Giác ngộ cao tột.

Thiện Hiện nên biết, nếu các Bồ-tát nghĩ như vậy: “Đây là Bát-nhã ba-la-mật-đa. Ta nhờ Bát-nhã ba-la-mật-đa như thế, nên có thể phát sinh trí Nhất thiết trí”, thì các Bồ-tát này chẳng phải hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, cũng chẳng thấy, chẳng biết Bát-nhã ba-la-mật-đa. Nếu các Bồ-tát chẳng nghĩ: “Đây là Bát-nhã ba-la-mật-đa. Ta nhờ Bát-nhã ba-la-mật-đa như thế nên mới có thể phát sinh trí Nhất thiết trí”, các Bồ-tát này chính là người hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, cũng có thể biết, có thể thấy Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Thiện Hiện, nếu các Bồ-tát chẳng thấy Bát-nhã ba-la-mật-đa, chẳng nghe, chẳng hiểu, chẳng biết Bát-nhã ba-la-mật-đa, cũng chẳng thấy, nghe, hiểu, biết các pháp và cũng chẳng phân biệt để tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Khi ấy, Thiên đế Thích nghĩ: “Nếu các Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, đã hơn hẳn tất cả loài hữu tình; hướng chi là chứng đắc quả vị Giác ngộ cao tột. Nếu các hữu tình chỉ nghe nói về danh tự của trí Nhất thiết trí mà sinh tin hiểu, còn đạt được lợi lành trong loài người và được mạng sống tối thắng ở thế gian; hướng chi là phát tâm cầu quả vị Giác ngộ cao tột, hoặc có thể lắng nghe Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa. Các hữu tình này, thế gian rất kính mến nên có thể điều phục tất cả hữu tình.”

Nghĩ như thế xong, liền hóa làm hương hoa vi diệu dâng lên Đức Như Lai và các Bồ-tát. Dâng hoa xong, phát nguyện:

–Nếu các Bồ-tát cầu thẳng tới quả vị Giác ngộ cao tột, thì xin đem công đức thiện căn đã phát sinh của con, nguyện cho người kia mau được viên mãn Phật pháp. Nguyện cho sự cầu pháp trí Nhất thiết và pháp vô lậu của người kia mau được viên mãn.

Phát nguyện như thế xong, bạch Phật:

–Nếu các thiện nam trụ Bồ-tát thừa, đã phát tâm cầu quả vị Giác ngộ cao tột, con hoàn toàn chẳng sinh một niệm ý nào khác, khiến cho người đó thoái thất tâm đại Bồ-đề. Con hoàn toàn chẳng sinh một ý niệm nào khác, làm cho các Bồ-tát nhằm chán đại Bồ-đề, lui trụ địa vị Thanh văn, Độc giác. Con hoàn toàn không phát sinh một tâm niệm nào khác, làm cho các Bồ-tát thoái thất tác ý tương ưng với đại Bi. Nếu các Bồ-tát đã phát tâm lớn, con nguyện cho tâm của vị đó càng thêm tăng tiến. Nguyện cho Bồ-tát đó thấy các thứ khổ trong sinh tử xong, vì muốn lợi ích an vui cho Trời, Người, A-tổ-lạc... trong thế gian mà phát sinh vô số nguyện lớn bền vững: “Con đã tự độ mình rồi, cũng phải siêng năng tinh tấn độ cho người chưa được độ. Con đã tự mình được giải thoát rồi, cũng phải siêng năng tinh tấn giải thoát cho người chưa được giải thoát. Con đã tự an ổn rồi, cũng phải siêng năng tinh tấn an ổn cho người chưa được an ổn. Con đã tự mình chứng Niết-bàn rốt ráo rồi, cũng phải siêng năng tinh tấn làm cho người chưa chứng, được chứng đắc Niết-bàn rốt ráo.”

Kính bạch Thế Tôn, nếu loài hữu tình đối với công đức của Bồ-tát mới phát tâm, mà hết lòng tùy hỷ thì được bao nhiêu phước? Đối với công đức của các Bồ-tát từ lâu đã

phát tâm tu hành các thắng hạnh; đối với công đức của Bồ-tát ở địa vị không thoái chuyển; đối với công đức của Bồ-tát chỉ còn ràng buộc một đời, mà hết lòng tùy hỷ thì được bao nhiêu phước?

Phật bảo Thiên đế Thích:

–Có thể biết được số cân lượng của núi Diệu cao nhưng chẳng thể biết được phước đức của loài hữu tình do đồng lòng tùy hỷ phát sinh này; nói rộng là có thể biết được số cân lượng của thế giới ba lần ngàn nhưng chẳng thể biết được phước đức của loài hữu tình do đồng lòng tùy hỷ sinh ra này.

Thiên đế Thích bạch Phật:

–Nếu các hữu tình đối với các Bồ-tát, từ khi mới phát tâm cho đến được thành Phật, chẳng thể sinh tâm tùy hỷ đối với công đức thiện căn của vị ấy, hoặc chẳng nghe, chẳng biết về công đức tùy hỷ của người kia, nên biết những người như thế đều đã bị ma khống chế, bị ma mê hoặc, là bè đảng của ma, từ cõi Thiên ma chết rồi, sinh đến nơi này. Vì sao? Vì nếu các Bồ-tát phát tâm Bồ-đề, tu hạnh Bồ-tát, đặc không thoái chuyển, đạt đến địa vị cứu cánh; lại có người có thể đối với người kia phát sinh tâm tùy hỷ, nhất định có thể phá hoại được quyến thuộc của chúng ma, mau có thể chứng đắc trí Nhất thiết trí. Nếu các hữu tình hết lòng kính mến Phật, Pháp, Tăng bảo, bất kỳ ở chỗ nào cũng thường muốn được thấy Phật, nghe Pháp, gặp Tăng, thì đối với công đức thiện căn của các Bồ-tát càng nên tùy hỷ hồi hướng Bồ-đề, chẳng sinh chấp trước. Nếu có thể thường được như thế sẽ mau chứng quả vị Giác ngộ cao tột, phá dẹp chúng ma đem lợi ích an vui cho hữu tình.

Phật bảo Thiên đế Thích:

–Đúng vậy, đúng vậy, như lời ông nói! Nay Kiều-thi-ca, nếu các hữu tình nào, đối với công đức thiện căn của các Bồ-tát, mà hết lòng tùy hỷ hồi hướng Bồ-đề, thì mau có thể viên mãn các hạnh Bồ-tát, mau chứng quả vị Giác ngộ cao tột. Nếu các hữu tình nào đối với công đức thiện căn của các Bồ-tát mà hết lòng tùy hỷ hồi hướng Bồ-đề, thì các hữu tình này có đầy đủ thế lực lớn, thường có thể phụng thờ chư Phật Thế Tôn, biết rõ nghĩa thú của kinh điển sâu xa, bất kỳ sinh ở chỗ nào, tất cả thế gian đều cung kính cúng dường, chẳng thấy sắc xấu, chẳng nghe tiếng xấu, chẳng ngửi hương xấu, chẳng nếm vị xấu, chẳng xúc chạm đều xấu, chẳng tư duy pháp ác, chẳng đọa vào nẻo ác, sinh trong trời, người thường xuyên nhận sự an vui thù thắng.

Vì sao? Nay Kiều-thi-ca, vì các hữu tình này, có thể đối với vô lượng công đức của Bồ-tát đã hết lòng tùy hỷ hồi hướng Bồ-đề, căn lành tăng trưởng, mau có thể chứng đắc trí Nhất thiết trí, làm lợi ích an vui cho vô lượng, vô số hữu tình, làm cho trụ ở cảnh giới Vô dư Niết-bàn. Vì sao? Nay Kiều-thi-ca, vì thiện nam nào trụ Bồ-tát thừa đối với công đức thiện căn của các Bồ-tát đều luôn tùy hỷ hồi hướng Bồ-đề, làm lợi ích an vui cho vô biên các loài hữu tình.

Bấy giờ Thiện Hiện bạch Phật:

–Tâm đã như huyễn thì làm sao Bồ-tát có thể chứng quả vị Giác ngộ cao tột?

Phật bảo Thiện Hiện:

–Ý ông thế nào? Ông thấy có tâm như huyễn chẳng?

Thiện Hiện thưa:

–Kính bạch Thế Tôn, không!

Phật bảo Thiện Hiện:

–Ý ông thế nào? Ông thấy có huyễn chẳng?

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Thiện Hiện thưa:

–Kính bạch Thế Tôn, không!

Phật bảo Thiện Hiện:

–Ý ông thế nào? Nếu chẳng thấy huyễn, chẳng thấy tâm như huyễn, hoặc chỗ không thấy huyễn, không thấy tâm như huyễn; ông thấy có tâm như vậy thì có thể đắc Bồ-đề không?

Thiện Hiện thưa:

–Kính bạch Thế Tôn, không!

Phật bảo Thiện Hiện:

–Ý ông thế nào? Hoặc chỗ lìa huyễn, lìa tâm như huyễn. Ông thấy có pháp như thế có thể đắc Bồ-đề không?

Thiện Hiện thưa:

–Kính bạch Thế Tôn, không! Con hoàn toàn chẳng thấy ngay nơi pháp lìa tâm có những pháp nào hoặc có, hoặc không? Vì tất cả pháp hoàn toàn xa lìa, nên chẳng thể trình bày là có hay là không. Nếu pháp chẳng thể trình bày là có hay là không, thì chẳng thể nói có thể đắc Bồ-đề, chẳng phải pháp không sở hữu có thể đắc Bồ-đề. Do đó, Bát-nhã ba-la-mật-đa này cũng hoàn toàn xa lìa, nên chẳng nên tu tập hay phân phát, cũng không nên có sự phát sinh quả vị Giác ngộ cao tột. Cũng hoàn toàn xa lìa, làm sao có thể nói các chúng Bồ-tát y vào Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa để có thể chứng Bồ-đề. Thế nên Bát-nhã ba-la-mật-đa đúng ra chẳng thể nói có thể chứng quả vị Giác ngộ cao tột, vì pháp xa lìa không thể đắc được pháp xa lìa vậy.

Phật bảo Thiện Hiện:

–Lành thay, lành thay! Đúng vậy, đúng vậy! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa đều hoàn toàn xa lìa quả vị Giác ngộ cao tột, vì Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa hoàn toàn xa lìa, nên việc đắc quả vị Giác ngộ cao tột cũng hoàn toàn xa lìa. Nếu Bát-nhã ba-la-mật-đa chẳng phải hoàn toàn xa lìa; thì chẳng phải là Bát-nhã ba-la-mật-đa. Thế nên này Thiện Hiện, chẳng phải không nương tựa Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa đắc đại Bồ-đề. Tuy chẳng phải pháp xa lìa có thể đắc pháp xa lìa, nhưng đắc Bồ-đề. Chẳng phải không nương tựa Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa đắc đại Bồ-đề. Thế nên, Bồ-tát muốn đắc quả vị Giác ngộ cao tột thì nên siêng năng tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa.

